

2005. évi CXXXV. törvény

a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről

Annak érdekében, hogy a bűncselekményt elszenvedett és emiatt életminőségükben veszélybe került személyek társadalmi, erkölcsi és anyagi sérelmei enyhüljenek - a társadalmi szolidaritás és méltányosság elvei alapján -, az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény hatálya

1. § (1) A törvény hatálya a Magyar Köztársaság területén elkövetett bűncselekmény sértettjére, valamint arra a természetes személyre terjed ki, aki a bűncselekmény közvetlen következményeként sérelmet, így különösen testi vagy lelki sérülést, érzelmi megrázkódtatást, illetve vagyoni kárt szenvedett el (a továbbiakban együtt: áldozat), ha

- a) magyar állampolgár,
- b) az Európai Unió bármely tagállamának állampolgára,
- c) az Európai Unióon kívüli államnak az Európai Unióban jogszerűen tartózkodó állampolgára,
- d) a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó hontalan személy,
- e) emberkereskedelem áldozata,
- f) az állampolgársága szerinti államnak a Magyar Köztársasággal kötött nemzetközi megállapodása vagy viszonyosság alapján erre jogosult.

(2) A viszonyosság fennállása tekintetében az igazságügyminiszter nyilatkozata az irányadó.

(3) Az e törvény szerinti áldozatsegítő szolgáltatás és állami kárenyhítés (a továbbiakban együtt: támogatás) az áldozatot akkor is megilleti, ha

- a) a feljelentés elutasítására, a nyomozás megszüntetésére, az eljárás megszüntetésére, illetőleg a vádlott felmentésére gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer vagy fenyegetés, tévedés, jogos védelem, végszükség vagy előjáró parancsa,
- b) a feljelentés elutasítására, illetve az eljárás megszüntetésére a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 32. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt került sor.

2. § (1) E törvény szerinti áldozatsegítő szolgáltatás (a továbbiakban: szolgáltatás) igénybevételére jogosult az a Magyarországon életvitelszerűen élő magyar állampolgár is, aki jogszerű külföldi tartózkodása alatt szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmény áldozatává vált, és ezt megfelelő módon igazolja.

(2) E törvény szerinti állami kárenyhítésre (a továbbiakban: kárenyhítés) az áldozat az 1. § (1) bekezdésének c) pontja alapján akkor jogosult, ha az Európai Unió valamely tagállamában lakóhellyel vagy szokásos és jogszerű tartózkodási hellyel rendelkezik. Kárenyhítésben részesíthető az áldozat akkor is, ha Magyarországon tartózkodási vagy bevándorlási engedéllyel rendelkezik.

(3) E törvény VI. fejezete szerinti támogatási eljárás igénybevételére jogosult az a Magyarországon szokásos tartózkodási hellyel rendelkező személy, aki az Európai Unió más tagállamában vált szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmény áldozatává.

3. § E törvény hatálya nem terjed ki a büntetőeljárás terheltjére.

II. Fejezet

SZOLGÁLTATÁSOK

A szolgáltatások fajtái

4. § (1) Az állam áldozatsegítő szolgáltatásként elősegíti az áldozat érdekeinek érvényesítését, azonnali pénzügyi segílyt ad, illetve szakjogászai segítségnyújtást biztosít.

(2) Az érdekérvényesítés elősegítése keretében a megyei (fővárosi) igazságügyi hivatal áldozatsegítő szolgálatai (a továbbiakban: területi áldozatsegítő szolgálat) az áldozatot a szükségletének megfelelő módon és mértékben hozzásegítik alapvető jogai érvényesítéséhez, az egészségügyi, egészségbiztosítási ellátások és a szociális ellátások igénybevételéhez.

(3) Azonnali pénzügyi segílyként a területi áldozatsegítő szolgálat fedezi az áldozat lakhatással, ruházkodással, étellemezéssel és utazással kapcsolatos, valamint a gyógyászati és kegyeleti jellegű rendkívüli kiadásait akkor, ha a bűncselekmény következtében az áldozat ezen kiadások megfizetésére nem képes. A segíly legmagasabb összege az alapösszeggel egyezik meg. Az alapösszeg mértéke a tárgyévet megelőző második év - a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett - nemzetgazdasági bruttó havi átlagkeresetének 43 százaléka.

(4) A szakjogászai segítségnyújtás keretében az állam az áldozatok részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (a továbbiakban: Jst.) meghatározott támogatásokat biztosítja.

(5) Az érdekérvényesítés elősegítése és az azonnali pénzügyi segíly a rászorultság vizsgálata nélkül térítésmentesen jár az áldozatnak. A szakjogászai segítségnyújtásra a Jst.-ben meghatározott feltételek esetén jogosult az áldozat.

A szolgáltatásokból kizárt áldozat

5. § Nem kaphat szolgáltatást az az áldozat, aki

- a) a kért támogatást az ügyben korábban már megkapta,
- b) korábban benyújtott támogatás iránti kérelmében valótlan adatokat szolgáltatott, az ezt megállapító határozat jogerőre emelkedésétől számított 2 évig,
- c) a támogatás iránti kérelmében foglaltak ellenőrzésére irányuló vizsgálat elvégzését akadályozza,
- d) a korábbi támogatás iránti kérelmében foglaltak ellenőrzését megakadályozta, az ezt megállapító határozat jogerőre emelkedésétől számított 2 évig,
- e) a korábban igénybe vett, e törvény szerinti, pénzben nyújtott támogatást, illetve a jogi segítségnyújtás díját - bár arra köteles lett volna - nem térítette vissza az államnak.

III. Fejezet

A KÁRENYHÍTÉS

A kárenyhítés igénybevételére jogosult áldozat

6. § (1) Kárenyhítésre az a rászoruló áldozat jogosult,

a) akinek sérelmére szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el, s ennek következményeként testi épsége, egészsége súlyosan károsodott,

b) aki az *a)* pontban meghatározott bűncselekmény következtében károsodott vagy meghalt sértettnek az elkövetés időpontjában egy háztartásban élő egyenes ági rokona, örökbefogadója vagy nevelőszülője, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeke, házastársa, élettársa,

c) akinek eltartására az *a)* pontban meghatározott bűncselekmény következtében károsodott vagy meghalt sértett jogszabály, végrehajtható bírósági, illetőleg hatósági határozat vagy érvényes szerződés alapján köteles vagy köteles volt.

(2) Rászorulónak tekintendő az áldozat, ha havi nettó jövedelme - közös háztartásban élők esetén az egy főre eső jövedelem - nem haladja meg az alapösszeg kétszeresét (a továbbiakban: rászoruló).

(3) Jövedelmi helyzetére tekintet nélkül rászorulónak tekintendő az az áldozat, aki

a) rendszeres szociális segélyben, időskorúak járadékában részesül,

b) adósságkezelési szolgáltatás, lakásfenntartási támogatás jogosultja,

c) a családjában olyan gyermeket gondoz, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították,

d) számára egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából a települési önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben szociális rászorultságot állapított meg,

e) ápolási díjban, közgyógyellátásban, rokkantsági járadékban részesül,

f) fogyatékosági támogatásra, vakok személyi járadékára vagy magasabb összegű családi pótlékra jogosult,

g) átmeneti szállást vagy éjjeli menedékhelyet igénybe vevő hajléktalan személy,

h) családok, gyermekek átmeneti otthonát igénybe vevő személy,

i) Magyarország területén menekültügyi eljárás alatt álló személy.

A kárenyhítés formái és mértéke

7. § (1) A kárenyhítést egy összegben vagy havi járadékként kell fizetni.

(2) Egyösszegű kárenyhítésként az áldozat a bűncselekmény miatt bekövetkezett vagyoni kárának teljes vagy részbeni megtérítését igényelheti. Az egyösszegű kárenyhítés mértéke:

a) az alapösszeg ötszörösét meg nem haladó kár 100 százaléka,

b) az alapösszeg ötszöröse és tízszerese közötti kár esetén az alapösszeg 5-szöröse, és az alapösszeg ötszöröse feletti rész 75 százaléka,

c) az alapösszeg tízszeresét meghaladó kár esetén az alapösszeg 8,75-szöröse, és az alapösszeg tízszerese feletti rész 50 százaléka, de legfeljebb az alapösszeg tizenötszöröse.

(3) A sértett bűncselekmény miatt bekövetkezett keresőképtelensége esetén - ha a keresőképtelenség várhatóan a 6 hónapot meghaladja - az áldozat járadék formájú kárenyhítésként a rendszeres jövedelmében bekövetkezett csökkenés részbeni enyhítését igényelheti. A járadék havi mértéke:

a) az igazolt jövedelemcsökkenés 75 százaléka, ha az áldozat 18 év alatti személy vagy mások gondozására szorul,

b) az igazolt jövedelemcsökkenés 50 százaléka, ha az áldozat mások gondozására nem szorul.

(4) A járadék legmagasabb összege havonta az alapösszeggel egyezik meg. A járadék legfeljebb három évig adható.

- (5) A járadék folyósítását meg kell szüntetni, ha
- a) a bűncselekményre tekintettel az áldozat rendszeres szociális vagy nyugdíj-biztosítási ellátásra való jogosultságát megállapították, és az ellátás folyósítását megkezdték,
 - b) jogerős bírósági határozat az áldozat részére kártérítésként járadékot állapított meg, és annak folyósítását megkezdték,
 - c) a biztosító az áldozat részére járadék folyósítását kezdi meg,
 - d) az áldozat keresőképtelensége megszűnik,
 - e) az áldozat a kötelezően előírt orvosi, szakértői vizsgálatról igazolatlanul távol maradt.

A kárenyhítésből kizárt áldozat

- 8. §** Nem kaphat kárenyhítést az áldozat, ha
- a) az 5. §-ban foglalt kizáró ok áll fenn,
 - b) a bűncselekményből eredő társadalombiztosítási, egyéb biztosítási igényét nem érvényesítette, illetve kárigényét, biztosítási igényét érvényesítette, és kára a kárenyhítési kérelem benyújtásáig megtérült (ideértve a külföldi államtól, biztosítótól vagy nem kormányzati áldozatvédő szervezettől kapott juttatást is),
 - c) magatartása a bűncselekmény kiváltó oka volt, vagy a bűncselekmény elkövetésében közrehatott, és azt a bíróság jogerős határozatában megállapította,
 - d) felróható magatartása okozta a kárt, vagy az közrehatott a kár bekövetkeztében, és azt a bíróság jogerős határozatában megállapította,
 - e) a kárenyhítésre okot adó bűncselekmény miatt indult büntetőeljárásban a tanúvallomást jogosulatlanul megtagadta, vagy a szakértői vizsgálatban a közreműködési kötelezettségét nem teljesítette, illetőleg az idézéssel szembeni mulasztása miatt vele szemben jogerősen rendbírságot szabtak ki,
 - f) a kárenyhítési eljárásban az orvosi, szakértői vizsgálatban történő közreműködési kötelezettségét nem teljesíti, a kért kiegészítő adatokat nem szolgáltatja, a meghallgatásról indokolatlanul távol marad,
 - g) a büntetőeljárás lefolytatásához szükséges magánindítványt nem tette meg,
 - h) a kárenyhítésre okot adó bűncselekmény miatt indult büntetőeljárásban, illetve a bűncselekménnyel összefüggésben
 1. hamis vád (Btk. 233-236. §),
 2. hatóság félrevezetése (Btk. 237. §),
 3. hamis tanúzás (Btk. 238-241. §),
 4. hamis tanúzásra felhívás (Btk. 242. §),
 5. hatósági eljárás akadályozása (Btk. 242/A. §),
 6. mentőkörülmény elhallgatása (Btk. 243. §),
 7. bűnpártolás (Btk. 244. §),
 8. zártörés (Btk. 249. §),
 9. az elkövető, illetőleg az elkövető hozzátartozója sérelmére személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó bűncselekményt követett el, és azt a bíróság jogerős határozatában megállapította.

IV. Fejezet

ÁLTALÁNOS ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

Tájékoztatás

- 9. § (1)** A területi áldozatsegítő szolgálat a hozzá forduló ügyfelet tájékoztatja

- a) a büntetőeljárásbeli jogairól és kötelezettségeiről,
- b) a számára elérhető támogatások fajtáiról és az igénylés feltételeiről,
- c) az e törvényben biztosított támogatásokon kívül igénybe vehető egyéb ellátásokról, juttatásokról, jogérvényesítési lehetőségekről,
- d) az áldozatsegítésben részt vevő állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek elérhetőségéről,
- e) a bűncselekmény típusára figyelemmel az ismételt áldozattá válás elkerülésének lehetőségeiről.

(2) Ha a területi áldozatsegítő szolgálat más hatóságtól, szervtől vagy szervezettől, illetve az áldozatsegítő szolgálathoz benyújtott támogatás iránti kérelemből természetes személy áldozattá válásáról szerez tudomást, írásban tájékoztatja az ügyfelet - az (1) bekezdésben foglaltakon túl - arról, hogy áldozatsegítő támogatás jogosultja lehet, és jogosultsága esetén a támogatások iránt kérelmet terjeszthet elő.

(3) A területi áldozatsegítő szolgálat a tájékoztatás megtörténtéről - a (2) bekezdésben meghatározott eset kivételével - feljegyzést készít.

A támogatás engedélyezése iránti kérelem

10. § (1) Az áldozat a kérelmét bármely területi áldozatsegítő szolgálatnál előterjesztheti.

(2) A támogatás iránti kérelmet - kivéve a szakjogászai segítségnyújtás iránti kérelmet - egy példányban, az erre a célra rendszeresített nyomtatvány (a továbbiakban: nyomtatvány) kitöltésével kell benyújtani. A nyomtatvány kitöltéséhez a területi áldozatsegítő szolgálat segítséget nyújt.

(3) A kérelemben meg kell jelölni

a) a természetes személy áldozat nevét, születési helyét és időpontját, anyja nevét, lakóhelyét és állampolgárságát,

b) a kérelem benyújtásának alapjául szolgáló bűncselekményre vonatkozó adatokat (a bűncselekmény megnevezése, a bűncselekmény elkövetésének helye, időpontja és lényeges körülményei),

c) azt, hogy a b) pontban megjelölt bűncselekmény az áldozat számára milyen sérelemmel, így különösen testi vagy lelki sérüléssel, érzelmi megrázkódtatással, illetve vagyoni kárral járt,

d) az igényelt támogatás fajtáját,

e) azt, hogy a korábban igénybe vett támogatásokkal kapcsolatban terheli-e az áldozatot az állammal szemben visszafizetési kötelezettség,

f) azt, hogy az áldozattal szemben az igényelt támogatás nyújtását kizáró ok fennáll-e.

(4) A 11. § szerinti igazolást az áldozat a kérelemhez csatolhatja, ha azzal rendelkezik. Ha az áldozat a kérelméhez nem csatolja a 11. § szerinti igazolást, azt a területi áldozatsegítő szolgálat a kérelem benyújtását követően haladéktalanul beszerzi. A 2. § (1) bekezdése esetén az áldozatnak kérelméhez a megfelelő dokumentumokat csatolnia kell.

Igazolás

11. § (1) A büntetőeljárás adott szakaszában eljáró nyomozó hatóság, ügyész vagy bíróság a támogatás igénybevételéhez igazolást állít ki az áldozat vagy a területi áldozatsegítő szolgálat kérelme alapján. Az igazolás tartalmazza

a) az áldozat 10. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti adatait,

b) a büntetőeljárás tárgyát képező cselekményre vonatkozó adatokat (a tényállás és annak Btk. szerinti minősítése),

c) a büntetőeljárásra vonatkozó adatokat (eljáró hatóság megnevezése, ügyszám, a foganatosított büntetőeljárási intézkedések, vádemelés megtörténte, elhalasztása, mellőzése, a kérelmező büntetőeljárási pozíciója, az ügyben volt-e/van-e folyamatban közvetítői eljárás).

(2) Ha az áldozat ellen a 8. § h) pontjában megjelölt bűncselekmény miatt, a kárenyhítésre okot adó bűncselekménnyel összefüggésben büntetőeljárás indult, az igazolás ennek tényét is rögzíti.

(3) A nyomozó hatóság, az ügyész, illetve a bíróság köteles az igazolást a kérelem kézhezvételét követő munkanapon a hivatali idő végéig kiállítani.

(4) Az igazolás hatályát veszti, ha az igazolásban szereplő cselekmény miatt indított büntetőeljárásban az eljáró hatóság a feljelentést bűncselekmény vagy bűncselekmény gyanújának hiánya miatt jogerősen elutasítja, valamint a nyomozást bűncselekmény vagy bűncselekmény bizonyítottságának hiányában jogerősen megszünteti. Az áldozat kérelmére kiállított igazolás akkor is hatályát veszti, ha azt az áldozat a támogatás iránti kérelmének mellékleteként a kiállítást követő 15 napon túl nyújtja be a területi áldozatsegítő szolgálathoz.

(5) A büntetőeljárás befejezéséről határozatot hozó hatóság - ha az ügyben korábban igazolást állítottak ki -3 napon belül tájékoztatja a területileg illetékes területi áldozatsegítő szolgálatot az eljárás eredményéről.

Adatváltozás bejelentése

12. § Ha e törvény másként nem rendelkezik, az áldozat a kérelemben közölt adatokban bekövetkező változást - a kérelmet érdemben elbíráló döntés jogerőre emelkedéséig - annak megtörténtétől számított 8 napon belül köteles az eljárásra illetékes területi áldozatsegítő szolgálatnak bejelenteni.

A kérelemben foglaltak valóságának ellenőrzése

13. § (1) A területi áldozatsegítő szolgálat a kérelem elbírálásához az áldozatot meghallgathatja, a támogatás igénybevételének feltételeire vonatkozó adatokat nyilvántartó hatóságokat a közölt adatok valóságának ellenőrzése érdekében megkeresheti, vagy a kérelemben megjelölt adatok valóságát az áldozat lakásán vagy tartózkodási helyén is megvizsgálhatja.

(2) A támogatás feltételeinek vizsgálata céljából megkeresésre

a) az adóhatóság az adótitokról,

b) a nyomozó hatóság, az ügyész, illetve a bíróság a büntetőeljárás állásáról,

c) a kezelést végző orvos az orvosi titokról,

d) az erre hatáskörrel rendelkező hatóság a 6. § (3) bekezdésében megjelölt jogosultságokról tájékoztatja a területi áldozatsegítő szolgálatot.

(3) A meghallgatásról és a vizsgálatról jegyzőkönyvet kell készíteni.

Fellebbezés

14. § A területi áldozatsegítő szolgálat határozata ellen a Központi Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálatához (a továbbiakban: központi áldozatsegítő szolgálat) lehet fellebbezni.

Visszatérítés

15. § (1) Az áldozat a támogatás iránti kérelmet érdemben elbíráló határozat jogerőre emelkedését követő 3 évig köteles visszatéríteni a pénzben nyújtott támogatást, ha

a) az eljáró hatóság jogerősen megállapította, hogy a támogatás alapjául szolgáló cselekmény nem bűncselekmény, kivéve az 1. § (3) bekezdése szerinti eseteket,

b) az áldozat a támogatás iránti kérelmében valótlan adatot szolgáltatott,

c) a kár más forrásból részben vagy egészben megtérült, de legfeljebb a megtérülés mértékéig,

d) a támogatás igénybevétele kizáró ok a támogatást követően következett be.

(2) Ha az áldozatnak a támogatást vissza kell térítenie, erre az a területi áldozatsegítő szolgálat kötelezi határozattal, amelyik a támogatást engedélyezte.

(3) Az áldozat köteles a támogatást egy összegben, a visszafizetésre kötelező jogerős határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül az Igazságügyi Hivatal „áldozatsegítés” elnevezésű célelőirányzatának megfizetni.

(4) A területi áldozatsegítő szolgálat a visszatérítendő összeg megfizetésére kérelemre, indokolt esetben egy alkalommal legfeljebb hat hónap halasztást vagy részletfizetést engedélyezhet.

(5) A vissza nem térített támogatás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, a teljesítés elmulasztása esetén a területi áldozatsegítő szolgálat megkeresi a tartozás összegének behajtására hatáskörrel rendelkező szervet.

Nyilvántartás

16. § (1) A területi áldozatsegítő szolgálat a tájékoztatásokról, a beérkezett kérelmekről, a megítélt támogatásokról - a támogatás iránti kérelmek elbírálása, a visszatérítési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése, valamint megyei és országos statisztikai adatgyűjtés érdekében - nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás tartalmazza

a) az áldozatnak a 10. § (3) bekezdésének *a)* pontja szerinti adatait,

b) a 10. § (3) bekezdésének *c)* pontja szerinti adatokat,

c) a 11. § (1) bekezdésének *c)* pontja szerinti adatokat,

d) a támogatásra vonatkozó adatokat:

1. az eljáró területi áldozatsegítő szolgálat neve,

2. az igényelt támogatás formája,

3. a határozat tartalma,

4. a határozathozatal helye és időpontja,

5. a jogorvoslati kérelem elbírálása, jogerőre emelkedés időpontja,

6. a megismételt eljárás adatai,

7. a támogatás ellenőrzésére vonatkozó adatok,

8. a közreműködő szervezetek nevei.

(3) A területi áldozatsegítő szolgálat a nyilvántartásban rögzített adatokat a kérelem előterjesztésétől számított 10 évig tartja nyilván és kezeli.

(4) A területi áldozatsegítő szolgálat a nyilvántartás adatairól megkeresésre tájékoztatást ad a büntető- vagy polgári ügyben eljáró bíróság, a büntetőügyben eljáró ügyész vagy nyomozó hatóság, valamint a jogi segítő számára.

(5) A területi áldozatsegítő szolgálat a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése céljából a nyilvántartásban szereplő adatokról, az áldozattá válás körülményeire, illetve a kiskorú veszélyeztetettségére utaló adatokról a gyermekjóléti szolgálatoknak, illetve az eljáró gyámhatóságnak tájékoztatást ad.

(6) A területi áldozatsegítő szolgálatok által vezetett nyilvántartások országos adatbázist alkotnak. Az adatbázis felhasználásával a központi áldozatsegítő szolgálat évente statisztikai kimutatást készít.

Illeték- és díjmentesség

17. § Az áldozatsegítő eljárások illeték- és díjmentesek.

Kézbesítés

18. § Postai úton történő kézbesítés esetén a küldeményt a „címezett saját kezéhez” jelzéssel kell ellátni.

A pénzbeli támogatás fedezete

19. § Az áldozat részére az azonnali pénzügyi segílyt, illetve a kárenyhítést az Igazságügyi Hivatal „áldozatsegítés” elnevezésű, felülről nyitott célelőirányzatának terhére kell kifizetni. A célelőirányzat más célra nem használható fel.

Egyéb eljárási szabályok

20. § (1) A területi és a központi áldozatsegítő szolgálat eljárására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény szabályait kell alkalmazni.

(2) A kérelemről minden esetben határozattal kell dönten; a határozatot nem szükséges indokolással ellátni, ha az a kérelemnek helyt ad.

(3) Az eljárás irataiba az áldozaton és képviselőjén kívül a 16. § (4) és (5) bekezdésében megjelölt személyek és hatóságok tekinthetnek be.

(4) A méltányossági eljárás lefolytatására a központi áldozatsegítő szolgálatnak van hatásköre.

(5) A területi és a központi áldozatsegítő szolgálat az e törvény szerinti ügyeket nem intézi elektronikus úton.

V. Fejezet

A SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

Hatáskör és illetékesség

21. § (1) A szolgáltatás iránti kérelmet az a területi áldozatsegítő szolgálat bírálja el, amelynél a kérelmet az áldozat először benyújtotta.

(2) Ha az áldozat kéri, az ügyet a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes területi áldozatsegítő szolgálatához kell áttenni.

Az igényérvényesítés határideje

22. § (1) Érdekvényesítés elősegítése és szakjogászai segítségnyújtás iránti kérelmet a bűncselekmény elkövetését követő 6 hónapon belül lehet előterjeszteni.

(2) Azonnali pénzügyi segély iránti kérelmet a bűncselekmény elkövetését követő 3 munkanapon belül lehet előterjeszteni.

Elintézési határidő

23. § (1) A területi áldozatsegítő szolgálat a kérelemről - ha a támogatás igénybevételének feltételei annak alapján megállapíthatóak - az igazolás beérkezését követő 8 napon belül határozattal dönt. Ha az áldozat a személyesen benyújtott kérelméhez az igazolást csatolja, a területi áldozatsegítő szolgálat a kérelemről haladéktalanul dönt. A kérelem elutasításáról szóló határozatot indokolással kell ellátni.

(2) Ha a kérelem hiányos, a területi áldozatsegítő szolgálat a hiányok rövid határidővel történő pótlására hívja fel az áldozatot.

Az érdekérvényesítés elősegítése

24. § (1) A területi áldozatsegítő szolgálat az eset összes körülményeinek mérlegelése után a bűncselekmény következtében jogaiban sérelmet szenvedett áldozatnak jogi tanácsot és segítséget ad a sérelem rendezéséhez.

(2) Ha a körülmények alapján bebizonyosodik, hogy a rászoruló áldozat sérelmének rendezéséhez a Jst.-ben meghatározott szakjogászai támogatásokra van szükség, a területi áldozatsegítő szolgálat továbbítja a kérelmet a területi jogi segítségnyújtó szolgálatnak, amely a döntéséről és a megtett intézkedésekről haladéktalanul értesíti a területi áldozatsegítő szolgálatot.

25. § (1) A területi áldozatsegítő szolgálat az eset összes körülményeinek mérlegelése után köteles az áldozatot tájékoztatni:

- a) az igénybe vehető egészségügyi, egészségbiztosítási ellátásokról,
- b) a beutalóval, illetve beutaló nélkül igénybe vehető egészségügyi szolgáltatásokról,
- c) az ellátásokat nyújtó intézmények címéről, elérhetőségéről,
- d) a betegek jogairól és kötelezettségeiről,
- e) a betegjogi képviselő szerepéről, nevééről és elérhetőségéről,
- f) az egészségügyi közvetítői eljárás tartalmáról,
- g) az e) és f) pontokon kívüli egyéb jogérvényesítési lehetőségekről.

(2) Az áldozat kérelmére a területi áldozatsegítő szolgálat segítséget nyújt

- a) az egészségügyi szolgáltatás lehető leggyorsabb igénybevételéhez,
- b) az egészségbiztosítási ellátással kapcsolatos panaszjog érvényesítéséhez.

(3) Annak érdekében, hogy az áldozat a lehető leggyorsabban tudja igénybe venni a számára legmegfelelőbb egészségügyi szolgáltatást, a területi áldozatsegítő szolgálat az illetékességi területén működő egészségügyi szolgáltatóval együttműködési megállapodást köthet.

(4) A területi áldozatsegítő szolgálat az áldozatot - beleegyezése esetén - egészségügyi szolgáltatóhoz irányítja. A területi áldozatsegítő szolgálat elsődlegesen ahhoz az egészségügyi szolgáltatóhoz irányítja az áldozatot, amellyel együttműködési megállapodást kötött.

26. § (1) A területi áldozatsegítő szolgálat az eset összes körülményeinek mérlegelése után köteles az áldozatot tájékoztatni:

- a) a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások és a szociális szolgáltatások,
- b) a nyugdíj-biztosítási ellátások,
- c) a munkanélküli-ellátások és a foglalkoztatást elősegítő támogatások,
- d) a családtámogatási ellátások,

e) a gyermekjóléti alapellátások, a gyermekvédelmi szakellátás és a gyermekvédelmi gondoskodás formáiról, a jogosultság feltételeiről, az igénylés módjáról, valamint az ellátásokat és szolgáltatásokat nyújtó intézmények címéről, elérhetőségéről.

(2) Az áldozat kérelmére a területi áldozatsegítő szolgálat segítséget nyújt

a) az ellátások, szolgáltatások igénybevételéhez,

b) az ellátásokkal, szolgáltatásokkal kapcsolatos panaszjog érvényesítéséhez.

Azonnali pénzügyi segély

27. § A területi áldozatsegítő szolgálat az áldozati státus elbírálását követően, kérelemre, méltányossági döntés alapján, az áldozat bűncselekmény következtében kialakult helyzetére figyelemmel, az eset összes körülményeit vizsgálva és mérlegelve azonnali pénzügyi segélyt adhat, vagy más hatóság által előlegként biztosított támogatást a bizonylat szerint megtéríthet.

A szakjogászi segítségnyújtás

28. § A Jst.-ben meghatározott támogatásokat az Igazságügyi Hivatal Jogi Segítségnyújtó Szolgálatra nyújtja. Ennek során a Jst. rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

VI. Fejezet

A KÁRENYHÍTÉSRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

Hatáskör és illetékesség

29. § (1) A kárenyhítési eljárás támogatási és döntési eljárásból áll.

(2) A támogatási eljárásban a támogató hatóság segíti az áldozatot a nyomtatvány kitöltésében, továbbítja a kérelmet a döntő hatóságnak, útmutatást ad a kiegészítő adatok iránti megkeresés teljesítéséhez, illetve szükség szerint beszerzi a kiegészítő adatokat. Támogató hatósággként az a területi áldozatsegítő szolgálat jár el, amelynél a kárenyhítés iránti kérelmet az áldozat először benyújtotta (a továbbiakban: támogató hatóság). Ha az áldozat kéri, az ügyet a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes területi áldozatsegítő szolgálatához kell áttenni.

(3) A döntési eljárás során az eljáró hatóság a kárenyhítés iránti kérelmet érdemben elbírálja. Döntő hatósággként a Fővárosi Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálatának önálló szervezeti egysége (a továbbiakban: döntő hatóság) jár el.

(4) A kárenyhítés iránti kérelmet a döntő hatósághoz kell címezni. Az áldozat a kérelmét benyújthatja úgy is, hogy nem veszi igénybe a támogató hatóság segítségét.

Az igényérvényesítés határideje

30. § (1) A kárenyhítési kérelmet - a (2)-(4) bekezdésben, illetve a 45. § (2) bekezdésében foglalt kivételekkel - a bűncselekmény elkövetését követő 3 hónapon belül lehet benyújtani.

(2) Ha a kérelem előterjesztése elháríthatatlan akadályba ütközik, a kérelmet az akadály megszűnését követő 3 hónapon belül lehet előterjeszteni.

(3) Ha egy korábban államigazgatási eljárásban vizsgált cselekményről később derül ki, hogy az bűncselekmény, a kérelmet a büntetőeljárás megindítását követő 3 hónapon belül lehet előterjeszteni.

(4) Ha a bűncselekmény elkövetését követően később derül ki, hogy az áldozat testi épségének, egészségének súlyos károsodása és a bűncselekmény között ok-okozati összefüggés áll fenn, a kérelmet a tudomásra jutástól számított 3 hónapon belül lehet előterjeszteni.

(5) A (2)-(4) bekezdések esetén a kérelem a bűncselekmény elkövetését követő 5 év elteltével nem nyújtható be. Ha az áldozat a (2)-(4) bekezdések alapján kéri a kárenyhítést, ennek okát megfelelően igazolnia kell.

Tájékoztatás

31. § A támogató hatóság a támogatás iránti kérelem esetén haladéktalanul tájékoztatja az áldozatot a kárenyhítéssel kapcsolatos információkról, a kérelemhez szükséges dokumentumokról és arról, hogy ezeket az áldozat hogyan tudja beszerezni.

A nyomtatvány és mellékletei

32. § (1) A kárenyhítés iránti kérelemben - a 10. §-ban foglaltakon túl - meg kell jelölni
a) a rászorultság megállapításához szükséges adatokat [jövedelemre vonatkozó adatok, az áldozattal egy háztartásban élő személyek száma és a jövedelmükre vonatkozó adatok, vagy a 6. § (3) bekezdése szerinti adatok],

b) az igényelt kárenyhítés formáját,

c) egyösszegű kárenyhítés esetén az igényelt összeg nagyságát, járadék jellegű kárenyhítés esetén az igényelt járadék havi összegét és a folyósítás időtartamát,

d) azt, hogy az áldozat rendelkezik-e olyan biztosítással, amelyből kárának részbeni vagy teljes megtérülése várható,

e) azt, hogy a *d)* ponton túlmenően várható-e, hogy a kár vagy annak egy része más forrásból megtérül,

f) azt, hogy a bűncselekménnyel összefüggésben felmerült kár az elkövetőtől vagy más forrásból megtérült-e, ha igen, milyen mértékben,

g) azt, hogy az áldozat ellen a 8. § *h)* pontjában meghatározott bűncselekmény miatt eljárás van-e folyamatban.

(2) A kérelemhez az alábbi dokumentumokat kell csatolni:

a) a jövedelemre vonatkozó igazolást, vagy az erre hatáskörrel rendelkező hatóság igazolását a 6. § (3) bekezdése szerinti jogosultságról,

b) a testi épség, egészség súlyos károsodását igazoló szakértői véleményt vagy orvosi dokumentumokat, vagy a halotti anyakönyvi kivonatot.

(3) Egyösszegű kárenyhítés iránti igény esetén a (2) bekezdésben meghatározott dokumentumokon túl csatolni kell a kár mértékét igazoló iratokat (pl. számla, nyugta vagy más bizonylat) is.

(4) Járadék iránti igény esetén a (2) bekezdésben meghatározott dokumentumokon túl csatolni kell a keresőképtelenséget igazoló és annak várható időtartamát valószínűsítő szakértői véleményt vagy orvosi igazolást is.

(5) A 6. § (1) bekezdésének *b)*, illetve *c)* pontja alapján jogosult áldozat esetén csatolni kell az együttélést, rokoni kapcsolatot, tartási kötelezettséget igazoló dokumentumokat is.

Bejelentési kötelezettség

33. § (1) Az áldozat 8 napon belül köteles bejelenteni, ha
a) a 8. § c)-e) és h) pontja szerinti kizáró okok valamelyikét bíróság vagy nyomozó hatóság jogerős határozata megállapítja,

b) a bűncselekménnyel összefüggésben felmerült kár az elkövetőtől vagy más forrásból megtérült.

(2) A bejelentési kötelezettség az áldozatot a kárenyhítési kérelmét érdemben elbíráló határozat jogerőre emelkedését követő 3 évig terheli.

A kérelem továbbítása

34. § A támogató hatóság a nyomtatványt és annak mellékleteit 3 munkanapon belül továbbítja a döntő hatósághoz.

A döntő hatóság intézkedése a kérelem beérkezését követően

35. § (1) A döntő hatóság a kérelem beérkezését követő 5 munkanapon belül dönt arról, hogy a kérelem érdemi elbírálásához szükség van-e arra, hogy

a) az áldozat kiegészítő adatokat szolgáltasson,

b) az erre illetékes támogató hatóság a kérelmezőt vagy más személyt meghallgasson.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt döntést követően a döntő hatóság haladéktalanul visszaigazolja az áldozatnak a kérelem kézhezvételének tényét, egyúttal tájékoztatást ad arról, hogy ki az ügy előadója, mi az ügy iktatószáma és lehetőség szerint jelzi azt az időpontot is, ameddig a kérelemmel kapcsolatban az érdemi határozathozatal megtörténik.

(3) Ha a kárenyhítésre okot adó bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás során vagy a bűncselekménnyel összefüggésben a 8. § h) pontjában meghatározott bűncselekmény miatt az áldozat ellen büntetőeljárás indult, a döntő hatóság eljárását a büntetőeljárás befejezéséig felfüggeszti.

Közreműködés a meghallgatás teljesítésében

36. § Az áldozatot a döntő hatóság megkeresése alapján az a támogató hatóság hallgatja meg, amely a kérelmet továbbította. Más személy meghallgatása esetén, illetve abban az esetben, ha az áldozat kérelmét közvetlenül a döntő hatósághoz nyújtotta be, a meghallgatást az a támogató hatóság teljesíti, amelynek illetékességi területén a meghallgatni kívánt személy állandó lakóhelye van. A meghallgatásról jegyzőkönyv készül, amelyet a meghallgatást követő 3 munkanapon belül meg kell küldeni a döntő hatóságnak.

Érdemi döntés

37. § (1) A döntő hatóság az érdemi döntés meghozatala során megvizsgálja

a) az áldozat kárának vagy jövedelemcsökkenésének mértékét,

b) az áldozat rászorultságát és a kárenyhítésre való jogosultságát,

c) a kárenyhítésre okot adó bűncselekmény és a bekövetkezett kár, jövedelemcsökkenés közötti ok-okozati összefüggést.

(2) Egyösszegű kárenyhítés iránti kérelem elbírálása esetén, az (1) bekezdés szerinti eljárást követően a döntő hatóság megállapítja a kár mértékét, és ennek alapján meghatározza a kárenyhítés összegét, vagy a kérelmet elutasítja.

(3) Járadék iránti kérelem elbírálása esetén, az (1) bekezdés szerinti eljárást követően a döntő hatóság megállapítja az egy főre eső jövedelemcsökkenés mértékét, és ennek alapján meghatározza a járadék összegét és a folyósítás időtartamát, vagy a kérelmet elutasítja.

A járadék felülvizsgálata

38. § (1) A járadékra jogosult lakóhelye szerint illetékes területi áldozatsegítő szolgálat a járadékot engedélyező határozatban meghatározott időközönként ellenőrzi a járadékra való jogosultságot. Az ellenőrzés során az áldozat - a műtétet és a műtétnek minősülő vizsgálati eljárást kivéve - orvosi, szakértői vizsgálatra kötelezhető.

(2) Ha a járadék felülvizsgálata során a területi áldozatsegítő szolgálat arról szerez tudomást, hogy a 7. § (5) bekezdése szerinti megszüntető ok áll fenn, akkor a járadék megszüntetése iránti előterjesztést készít, melyet döntésre a döntő hatósághoz továbbít.

A kárenyhítési összeg kifizetése, a járadék folyósítása

39. § A kárenyhítési összeg kifizetéséről, a járadék folyósításáról a Központi Igazságügyi Hivatal gondoskodik. A járadékot úgy kell folyósítani, hogy azt a jogosult minden hónap 10. napjáig megkapja.

Eljárás az Európai Unió más tagállamába irányuló, illetve onnan érkező kárenyhítési kérelmek esetén

40. § (1) Az e törvényben foglaltakat az Európai Unió más tagállamába irányuló, illetve onnan érkező kárenyhítési kérelmek esetén a (2) és (3) bekezdések szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A támogató hatóság az Európai Unió más tagállamába irányuló kérelem esetén az áldozat rendelkezésére bocsátja az adott tagállam által használt nyomtatványt, valamint segítséget nyújt a nyomtatvány kitöltésében. A támogató hatóság a kárenyhítés iránti kérelmet és az alátámasztó okmányokat a lehető legrövidebb időn belül továbbítja a bűncselekmény elkövetésének helye szerint illetékes tagállam döntő hatóságához.

(3) A döntő hatóság a 35. § (2) bekezdésében foglalt adatokról, valamint a kárenyhítésről hozott érdemi határozatról a kérelmet továbbító tagállam támogató hatóságát is tájékoztatja.

VII. Fejezet

AZ ÁLDOZATI JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az áldozati jogok érvényesülésének elősegítése

41. § (1) A területi áldozatsegítő szolgálat gondoskodik arról, hogy az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szervek, intézmények, hatóságok az áldozatokat megillető jogokat megismerjék és megfelelően érvényesítsék.

(2) A területi áldozatsegítő szolgálat az áldozatok számára a legszükségesebb információkat tartalmazó tájékoztatót készít. A tájékoztatót eljuttatja az illetékességi területén működő azon szervekhez, intézményekhez, hatóságokhoz, amelyek kapcsolatba kerülnek az áldozatokkal.

Az áldozati jogok érvényesülésének figyelemmel kísérése

42. § (1) Az áldozati jogok érvényesülését a központi és területi áldozatsegítő szolgálatok rendszeresen figyelemmel kísérik, ennek keretében tájékoztatást kérnek az áldozatokkal kapcsolatba kerülő hatóságoktól, intézményektől, szervezetektől. Tapasztalataikról a területi és központi áldozatsegítő szolgálatok évente elemző jelentést készítenek.

(2) A központi áldozatsegítő szolgálat az elemző jelentések, a 16. § (6) bekezdése szerinti kimutatás és a jogi segítségnyújtó szolgálat 24. § (2) bekezdése szerinti értesítései alapján évente összesítő és értékelő beszámolót készít a kormány számára.

(3) A központi áldozatsegítő szolgálat az éves beszámolóban az áldozati jogok helyzetének bemutatása mellett az áldozati jogok hatékonyabb érvényesülését célzó intézkedésekre is javaslatot tesz.

Együtműködés és kapcsolattartás

43. § (1) A központi és területi áldozatsegítő szolgálatok feladataik ellátása során együttműködnek és kapcsolatot tartanak a rendőrség áldozatvédelmi hálózatával, a nyomozó hatósággal, az ügyészséggel, a bírósággal, a bevándorlási és állampolgársági hivatallal, a konzuli szolgálattal, a helyi és kisebbségi önkormányzatokkal, az egészségügyi intézményekkel, az ifjúságvédelmi szervezetekkel, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekkel, a családsegítő szolgálatokkal, az alap- és szakellátást nyújtó szociális szolgáltatókkal és intézményekkel, a közoktatási intézményekkel, a polgárőrséggel, a civil szervezetekkel és az egyházakkal.

(2) A területi áldozatsegítő szolgálat abban az esetben, ha munkája során kiskorú veszélyeztetettségéről szerez tudomást, haladéktalanul jelzi azt a kiskorú tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatnak. Ha a feltárt körülmény a kiskorú életét, testi épségét súlyosan veszélyezteti, a jelzéssel egyidejűleg gyámhatósági eljárást kezdeményez.

VIII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

44. § Ez a törvény 2006. január 1-jén lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

45. § (1) Az egyes erőszakos bűncselekmények következtében sérelmet szenvedettek állam általi kárenyhítésének szabályairól szóló 209/2001. (X. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. Rendelet) alapján 2006. január 1-jén folyamatban levő kárenyhítés iránti kérelmek elbírálására e törvényt kell alkalmazni. A 2006. január 1-jén folyamatban maradt kárenyhítés iránti kérelmek eredeti iratait a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány a központi áldozatsegítő szolgálatnak küldi meg.

(2) E törvényt kell alkalmazni a hatálybalépését megelőzően elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben, ha a kárenyhítés iránti kérelem benyújtását a Korm. Rendelet - mint korábbi jogszabály - lehetővé tette.

Felhatalmazás

- 46. § (1)** Felhatalmazást kap az igazságügyminiszter, hogy rendelettel állapítsa meg
- a) az e törvény szerinti támogatások engedélyezése iránti kérelem előterjesztésére vonatkozó részletes szabályokat, a rászorultság igazolásának módját, valamint a pénzübeli támogatás folyósításának és visszatérítésének részletes szabályait,
 - b) a területi és központi áldozatsegítő szolgálatnál foglalkoztatottak képzési feltételeire vonatkozó szabályokat.
- (2) Felhatalmazást kap a belügyminiszter, hogy rendelettel állapítsa meg az irányítása alá tartozó szervek áldozatsegítő feladatait, azok civil szervezetekkel való együttműködésének formáit.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

- 47. § (1)** E törvény a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/80/EK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.
- (2) E törvény 9. § (1) bekezdése a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkének való megfelelést szolgálja.

Módosuló jogszabályok

48. § (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

(13)

49. § (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

50. § (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

(13)

(14)

(15)

(16)

(17)

(18)

(19)

(20)

51. § (1)

(2)

52. § (1) a)

b)

c)

(2)

53. §

54. § (1) Hatályát veszti:

a) a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 95. §-ának (1) bekezdése,

b) a nemzeti gondozásról szóló 1992. évi LII. törvény 6. §-a (3) bekezdéséből „- az OKKH mellett működő Társadalmi Kollégium állásfoglalásának figyelembevételével -” szövegrész,

c) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 59. §-a (2) bekezdésének *b)* pontjából és a 64. §-a (2) bekezdésének *c)* pontjából az „és jogi segítségnyújtó” szövegrész,

d) a pártfogókra vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2003. évi XIV. törvény,

e) a Jst. 3. §-a (1) bekezdésének *g)* pontjából a „büntetőeljárásbeli jogainak megismeréséhez” szövegrész, valamint e törvény 83. §-ának (2) bekezdése,

f) az 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Iasz.) 103/A. §-a (1) bekezdésének felvezető szövegéből a „beosztási pótlékkal növelt” szövegrész,

g) a Korm. Rendelet.

(2) Nem lép hatályba a Jst. 83. és 84. §-a.

(3) Nem lép hatályba az Iasz. 6. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata.
